

Bocian biały

Wędrowny ptak

Zajęcia wprowadzają dzieci w **fascynujący świat przyrody i podstawy geografii**, koncentrując się na **życiu, zwyczajach oraz wędrówkach** dobrze znanego ptaka – **bociana białego**. Dzieci zdobywają **podstawową wiedzę przyrodniczą**, rozwijając jednocześnie **zdolności manualne** poprzez **tworzenie makiety bociana**. Wykorzystując **mapy kontynentów wycięte na pło-terze tnącym**, poznają **trasy przelotów** oraz **miejsca pobytu bocianów w okresie letnim i zimowym**.

Zajęcia wzbogacone są o **zabawy ruchowe** i **tematyczny quiz**, który **angażuje dzieci** i **utrwała zdobytą wiedzę** w atrakcyjny sposób.

Scenariusz: Stowarzyszenie Robisz.to
Główne autorki: Żanetta Gugala oraz Anna Pobłocka

Czego uczą zajęcia:

Kształtowane kompetencje kluczowe dziecka:

Kompetencje poznawcze w zakresie rozumienia i tworzenia informacji - oglądanie filmu edukacyjnego i mapy z kontynentami uczestnictwo w quizie, poznawanie wyglądu i zwyczajów bocianów.

Kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii (STEAM)

- rozumienie pojęcia migracji ptaków (kierunkowość), poznawanie środowiska życia bociana (łąka, wieś) i obserwacja życia ptaków - rozwój myślenia przyczynowo-skutkowego, wnioskowanie.

Kompetencje cyfrowe - korzystanie z urządzeń multimedialnych (oglądanie filmu edukacyjnego), uczestniczenie w procesie wycinania elementów map kontynentów na ploterze tnącym.

Kompetencje społeczne

- współpraca z rówieśnikami podczas zabaw i pracy plastycznej; wyrażanie emocji i empatii (troska o zwierzęta).

Kompetencje obywatelskie

- kształtowanie postaw proekologicznych (szacunek dla przyrody, ochrona ptaków); zrozumienie roli bociana jako symbolu środowiska i kultury narodowej Polski.

Kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej

- rozwijanie poczucia estetyki i umiejętności tworzenia poprzez działania plastyczne, ruchowe i śpiew.

Jakie umiejętności rozwijają zajęcia?

- **umiejętności poznawcze** - rozwijają myślenie przyczynowo-skutkowe poprzez zdobytą wiedzę, dlaczego bociany odlatują na zimę i wracają wiosną; poznają zwyczaje bociana (gdzie mieszka, czym się żywi i jak wygląda); rozwijają koncentrację i uwagę poprzez oglądanie filmu i słuchanie prezentacji;
- **umiejętności językowe** - rozwijają słownictwo tematyczne (dziób, gniazdo, bocian, przylot, odlot);
- **umiejętności manualne** - ćwiczą koordynację ręka-oko podczas wykonywania pracy plastycznej;
- **umiejętności ruchowe** - rozwijają dużą motorykę i koordynację ruchową poprzez zabawy ruchowe naśladujące ruchy bociana oraz rozwijają orientację przestrzenną w zabawie "bociany wracają do gniazd".

Cele operacyjne:

Dziecko:

- potrafi rozpoznać i nazwać bociana białego;
- zna cechy wyglądu bociana (biało-czarne pióra, długi czerwony dziób i nogi);
- wie, że bocian jest ptakiem wędrownym (odlatuje na zimę do ciepłych krajów);
- potrafi wskazać, gdzie bociany zakładają gniazda (np. na dachach, słupach, drzewach);
- potrafi wymienić, czym żywi się bocian (żaby, owady, drobne gryzonie);
- śpiewa piosenkę o bocianie;
- naśladuje ruchy bociana w zabawie ruchowej;
- wykonuje pracę plastyczną przedstawiającą bociana.

Podstawa programowa:

Fizyczny obszar rozwoju dziecka: I 5, I 6, I 9

Emocjonalny obszar rozwoju dziecka: II 1, II 10, II 11

Spółeczny obszar rozwoju dziecka: III 1, III 7, III 9

Poznawczy obszar rozwoju dziecka: IV 1, IV 5, IV 7, IV 11, IV 18

Przygotowanie i przebieg zajęć

Przed zajęciami należy przygotować następujące narzędzia oraz inne środki dydaktyczne:

- komputer
- tablica multimedialna
- białe papierowe talerzyki
- pędzle
- nożyczki
- farby (czerwona i czarna)
- biały papier techniczny (brystol)
- klej do papieru
- rolki po papierze toaletowym
- włóczka (tasiemki lub sznurki) w trzech kolorach
- kolorowe obręcze
- lizaki decyzyjne w kolorze czerwonym i zielonym
- odtwarzacz z muzyką (bociani klekot)

Przygotowanie do zajęć:

- **nauczyciel_ka** wycina na ploterze tnącym kształty kontynentów: Europy, Afryki oraz Azji (cztery komplety - dla każdej grupy po jednym komplecie)

Rozpoczęcie zajęć

10 min

Narzędzia i materiały

tablica multimedialna

Metody i formy pracy

praca z całą grupą, prezentacja - film edukacyjny

Treść zasadnicza:

Nauczyciel_ka wprowadzając dzieci w temat zajęć, prezentuje film edukacyjny: [EduKredka – BOCIANY / Film edukacyjny #DLADZIECI #10](#)

Po obejrzeniu filmu, **dzieci wraz z nauczycielem_ką** śpiewają piosenkę o bocianach:

ROBISZ.TO

*Witaj boćku, kle, kle, witaj nam bocianie,
ląka ci szykuje, ląka ci szykuje, żabki na śniadanie.
ląka ci szykuje, ląka ci szykuje, żabki na śniadanie.*

*Kle, kle boćku, kle, kle, usiądź na stodole,
Chłopcy ci zrobili, chłopcy ci zrobili gniazdo w starym kole.
Chłopcy ci zrobili, chłopcy ci zrobili gniazdo w starym kole.*

*Kle, kle boćku, kle, kle witamy cię radzi,
gdy zza morza wracasz, gdy zza morza wracasz wiosnę nam sprowadzasz.*

Poznajemy kontynenty

30 min

Narzędzia i materiały

kształty kontynentów wycięte na ploterze tnącym (cztery komplety, dla każdej grupy po jednej), włóczka (tasiemki lub sznurki) w trzech kolorach

Metody i formy pracy

oglądowa, aktywizacyjna - burza mózgów, praca w dwóch grupach

Treść zasadnicza:

Dzieci siadają na krzesłach przed tablicą multimedialną. **Nauczyciel_ka** wyświetla na ekranie mapę świata korzystając z Google Earth. Oznajmia dzieciom, że jest to mapa naszej Ziemi, na której zaznaczone są kontynenty i otaczające je morza i oceany. Wskazuje i nazywa poszczególne kontynenty ze szczególnym uwzględnieniem tych, które odwiedzają cyklicznie bociany białe. Są to: Europa, Afryka i Azja. **Nauczyciel_ka** wskazuje również dzieciom kraje na tych kontynentach, do których wędrują ptaki. W Europie będą to: Hiszpania, Portugalia, Niemcy, Estonia, Białoruś i oczywiście Polska, do której przylatuje ich najwięcej. W Azji będzie to Kazachstan. Są to kraje letniego pobytu bocianów. Zimą zaś odlatują do ciepłych krajów: w Afryce do RPA oraz do Strefy Równikowej od Gabonu na zachodzie po Kenię na wschodzie kontynentu afrykańskiego. Z kolei te z Kazachstanu odlatują do północnej części Indii.

Po zakończonej prezentacji, **nauczyciel_ka dzieli dzieci na cztery grupy** i rozdaje każdej grupie zestaw wyciętych kształtów tych kontynentów, między którymi migrują bociany białe (Europa, Afryka i Azja). **Dzieci**, przy pomocy nauczyciela_ki, układają je na podłodze we właściwej — pod względem położenia geograficznego — konfiguracji, zgodnie z tym, co nauczyciel się pod czas oglądania. Następnie, dzięki zdobytej wiedzy o trasach wiosenno-zimowych przelotów, łączą ze sobą punkty czasowych pobytów wędrownych ptaków. Do tego celu używają wcześniej przygotowanych fragmentów włóczki

(tasiemek, sznurków). Trzema różnymi kolorami dzieci zaznaczają trzy różne wcześniej omawiane trasy przelotów: przez Cieśninę Gibraltarską, przez Cieśninę Bosforскую oraz trzecią azjatycką przebiegającą w linii prostej między Kazachstanem a Indiami.

Praca twórcza

15 min

Narzędzia i materiały

białe papierowe talerzyki, rolki po papierze toaletowym, kartki białej tektury, klej do papieru, farby (czarna, czerwona), nożyczki dla nauczyciel_ki

Metody i formy pracy

słowna, pokazowa, działania praktycznego, aktywność twórcza, praca indywidualna

Treść zasadnicza:

Dzieci, przy udziale i z pomocą nauczyciela_ki, tworzą makiety bocianów. **Nauczyciel_ka rozda-** je dzieciom przecięte wcześniej połówki talerzyków w kolorze białym, które będą stanowić tułowia bocianów. Przekazuje również wcześniej przygotowane elementy wycięte z białej tektury: szyję z głową i dziobem oraz rolki po papierze toaletowym.

Dzieci malują czarną farbą część tułowia — imitację skrzydeł bociana — oraz oko ptaka. Następnie, używając czerwonej farby, malują dziób i rolkę po papierze toaletowym (nogi bociana).

Po wyschnięciu, **dzieci** — pod nadzorem nauczyciela_ki — sklejają ze sobą elementy ptaka, łącząc szyję z tułowiem. **Nauczyciel_ka** nacina rolki w dwóch miejscach tak, aby dzieci mogły umieścić tułów w nacięciach, a druga strona rolki mogła stanowić stabilną podstawę całej makiety bociana. Wszystkie bociany dzieci ustawiają w kąciку przyrody.

Zabawa ruchowa

5 min

Narzędzia i materiały

kolorowe obręcze, odtwarzacz z muzyką bocianieg klekotu

Metody i formy pracy

czynna: zabawa ruchowa, praca z całą grupą

Treść zasadnicza:

Nauczyciel_ka, przygotowując zabawę, rozkłada na podłodze wcześniej przygotowane kolorowe obręcze. Będą one imitować bocianie gniazda. Do dzieci natomiast mówi: „Dziś zamienimy się w bociany!”

ROBISZ.TO

Bociany mają długie nogi i dzioby, lubią chodzić po łące i klekotać. Spróbujmy się tak poruszać!”

Każde dziecko kuca nieruchomo w swojej obręczy czekając na znak nauczyciela_ki. **Nauczyciel_ka** za pomocą odtwarzacza muzyki (bociani klekot) daje dzieciom - bocianom znak do opuszczenia gniazda. Dzieci powstają z pozycji kucającej, unoszą ręce jak skrzydła i poruszają się dostojnie po sali niczym po łące. Unosząc wysoko kolana stawiają duże kroki jak bociany i kręcą głowami to w lewo, to w prawo, szukając bocianich przysmaków.

W tym czasie **nauczyciel_ka recytuje** krótki wierszyk:

*Bocian, bocian chodzi w kole,
na jednej nodze stoi na łące.
Kle, kle, klekoce głośno dziś,
bo do gniazda musi iść!
Skrzydła wielkie ma jak z chmury,
leci nad łąkami z góry.
Szuka przysmaków tu i tam,
czy widzisz, gdzie bociana mam?*

Po zakończeniu recytacji wiersza, **nauczyciel_ka** ponownie odtwarza bociani klekot dając znak dzieciom bocianom do powrotu do gniazd.

Quiz

10 min

Metody i formy pracy

aktywizująca: quiz tematyczny, praca z całą grupą

Dzieci siadają w kręgu, a **nauczyciel_ka** przeprowadza quiz związany z tematem zajęć, w formie pytań i odpowiedzi. Proponowane przez **nauczyciela_kę** przykładowe odpowiedzi są oceniane przez **dzieci** za pomocą lizaków decyzyjnych, w kolorze zielonym (odpowiedź prawidłowa) oraz w kolorze czerwonym (odpowiedź błędna). Ta forma zajęć przypomni i ugruntuje wiedzę o życiu i zwyczajach bohatera naszego scenariusza.

Gdzie bocian biały buduje gniazdo?

- w supermarkecie
- na słupach i wysokich drzewach
- na chodniku

ROBISZ.TO

Gdzie lubi przebywać bocian biały?

- w kinie
- na boisku
- na zielonej łące blisko stawu

Co jedzą bociany?

- owady, żaby i węże
- lody waniliowe
- pizzę

Dokąd na zimę odlatują bociany?

- do Sopotu
- do Afryki i Indii
- do garażu cioci Beni

Jakie dźwięki wydaje bocian?

- gwiżdże
- syczy
- klekocze

Jak wygląda bocian biały?

- jest zielony, ma duży brzuch, który zakrywa mu krótkie żółte nogi
- jest biały, ma czarne zakończenia skrzydeł, długą białą szyję z długim czerwonym dziobem i długimi czerwonymi nogami
- jest tak mały, że można go zobaczyć tylko przez mikroskop

Kiedy bociany przylatują do Polski?

- na wiosnę
- zimą
- jesienią

Na zakończenie, **nauczyciel_ka** przytacza dzieciom kilka ciekawostek związanych z bocianami.

Bocian biały, uważany jest w naszym kraju za jeden z symboli narodowych i często kojarzony jest z polską kulturą i tradycją. Jest nieodłącznym elementem polskiego krajobrazu, a jego powrót z ciepłych krajów zwiastuje wiosnę. Wśród legend i wierzeń ludowych kojarzony jest z nowym życiem i rodzinnym szczęściem.

Nauczyciel_ka dziękuje dzieciom za wspólne zdobywanie wiedzy połączone z ciekawą zabawą.